

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**ХАРКІВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«НАРОДНА УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ»**

UNIVERSITY OF WEST GEORGIA, USA

***РОЗВИТОК СУБ'ЄКТІВ ЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ
ГОСПОДАРЮВАННЯ***

МАТЕРІАЛИ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)

(24–25 листопада 2022 року)

Харків – 2022

УДК 338.1:334.7+346](477)(06)

P64

Редакційна колегія:

Наталя МАТВЄЄВА – канд. екон. наук, доцент кафедри економіки та маркетингу Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова;

Інна КИЛИМНИК – канд. юрид. наук, доцент кафедри правового забезпечення господарської діяльності Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова;

Олександр КОЮДА – канд. екон. наук, доцент кафедри економіки та маркетингу Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

Рекомендовано до друку Вченою радою Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, протокол № 4 від 23 листопада 2022 р.

Розвиток суб'єктів економічної діяльності в сучасних умовах
P64 господарювання : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (з міжнар. участю), Харків, 24–25 листопада 2022 року / [редкол. : Н. М. Матвєєва, І. І. Килимник, О. П. Коюда]; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова та ін. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. – 282 с.

ISBN 978-966-695-578-7

У збірнику надані матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Розвиток суб'єктів економічної діяльності в сучасних умовах господарювання», яка проходила з 24 по 25 листопада 2022 року в Харківському національному університеті міського господарства імені О. М. Бекетова. Розглядалися питання щодо проблем та шляхів їх вирішення щодо функціонування, розвитку, управління та правового забезпечення суб'єктів господарювання в Україні в сучасних умовах господарювання.

УДК 338.1:334.7+346](477)(06)

ISBN 978-966-695-578-7

© Колектив авторів, 2022

© ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022

ЗМІСТ

Секція 1

Функціонування суб'єктів господарювання в сучасних економічних умовах

<i>Budiakova O. Bioeconomy: global problems of economics development.....</i>	9
<i>Melnyk N. Modern corporations meaning and international trends.....</i>	11
<i>Melnyk T. M., Zavorodnya E. O. Ukraine's IT sector operating during the war.</i>	13
<i>Бурда Н. В., Завадська К. А. Вплив асортиментної політики на маркетингову діяльність аптечної мережі.....</i>	15
<i>Войтків С. В. Засади розвитку сфери виробництва тролейбусів з автономним рухом в Україні.....</i>	17
<i>Волосов А. М. Трансформація роздрібної торгівлі: втрати та відновлення..</i>	19
<i>Гринюк Н. А. Європейський досвід розвитку кооперативного руху: уроки для України.....</i>	21
<i>Дашко І. М. Спічрайтинг: сутність, значення та основні підходи до визначення.....</i>	23
<i>Жмай О. В., Бадера К. С. Етапи реалізації методології SCRUM.....</i>	25
<i>Іванова О. А. Функціонування логістичних систем в сучасних умовах господарювання.....</i>	27
<i>Капустинська В. В. Вплив війни на трудові ресурси підприємств.....</i>	29
<i>Карпенко Н. М., Єгорова К. Є. Невизначеність та трансформації ринку праці України в умовах війни.....</i>	31
<i>Ковальчук Н. П., Вергелюк Ю. Ю. Формування ефективної інвестиційної політики підприємства.....</i>	33
<i>Колобердянко І. І., Гурська А. Ю. Економіка України в умовах глобалізації..</i>	35
<i>Компанієць В. В., Бела О. О. Внутрішні фактори формування відповідальної економічної поведінки бізнесу в умовах глибинних змін сучасності та невизначеності.....</i>	38
<i>Малтиз В. В. Роль управління конфліктами і стресами у функціонуванні суб'єктів господарювання.....</i>	39
<i>Михайленко Т. А. Планування трудових показників на підприємстві.....</i>	41
<i>Можайкіна Н. В., Волковська К. А. Особливості сучасних форматів роздрібної торгівлі.....</i>	43
<i>Науменко Д. А. Оптимізація структури капіталу підприємства з використанням інструментарія фінансового левериджу.....</i>	45
<i>Носирєв О. О. Регіональні тенденції релокації бізнесу.....</i>	47
<i>Огренич Ю. О., Краснощок Я. В. Особливості сплати земельного податку під час воєнного стану.....</i>	49
<i>Оксенюк К. І. Гейміфікація як нематеріальний спосіб мотивації персоналу.....</i>	52
<i>Передерій Т. С. Сталий розвиток підприємства торгівлі в сучасних економічних умовах.....</i>	53

Секція 3

Особливості регіонального розвитку в сучасних умовах

<i>Teslyuk M. V., Radionova L. O. The ambivalence of modern public space cities.</i>	138
<i>Богацька Н. М. Соціальне підприємництво: особливості та перспективи розвитку</i>	140
<i>Войтків С. В. Особливості розвитку сфери виробництва електромобілів малої вантажопідйомності</i>	142
<i>Зубко М. О., Радіонова Л. О. Людина в сучасному місті</i>	144
<i>Коюда О. П., Железняк Д. В. Особливості регіонального розвитку в сучасних умовах</i>	146
<i>Назаренко К. С. Активізація розвитку регіонів на інноваційній основі</i>	150
<i>Носирєв О. О. Вектори активізації розвитку регіонального бізнесу</i>	152
<i>Островський І. А., Авер`янов О. О. Особливості використання міжнародного досвіду фінансування місцевих інвестиційних проектів</i>	154
<i>Поліщук Г. В., Вергелюк Ю. Ю. Аналіз інвестиційної привабливості України в сучасних умовах</i>	156
<i>Радіонова Л. О. Соціальний розвиток регіону</i>	158
<i>Радіонова О. М. Методологія управління факторами економічного розвитку територій мономіст</i>	160
<i>Радіонова Л. О., Багрій С. О. Мегаполіс змінює відносини між людьми</i>	163
<i>Радіонова Л. О., Комарова Д. Ю. Роль зеленої архітектури у розвитку сучасного мегаполісу</i>	165
<i>Руканова А. С., Радіонова Л. О. Соціокультурний простір міста – імператив розвитку територій</i>	167
<i>Русакова Д. А., Даніч В. М. Моделювання рівня якості життя населення України</i>	169
<i>Серьогіна Д. О. Інвестиційний потенціал України в умовах післявоєнної розбудови</i>	171
<i>Синюра-Ростун Н.Р. Втрата людського капіталу регіонів України в умовах війни</i>	173
<i>Хоменко Ю. Д., Радіонова Л. О. До питання про культурну гетерогенність міста</i>	175
<i>Чудік З. С., Сокирко О. С. Оцінка впливу діяльності регіональних банків розвитку на економіку України</i>	177
<i>Шевцова Г.З. Питання повоєнної трансформації хімічного сектору промислових регіонів</i>	179

Секція 4

Цифрова економіка і діджиталізація суспільства

<i>Ostapenko V. S., Ivanova D. S. Digitalization of the banking sector as one of the aspects of digitalization of economy and society</i>	182
<i>Алхімова В. В. Цифрові перетворення в умовах цифрової трансформації економіки України</i>	184

Базецька Г. І., Пушкар Т. А., Хворост М. О. Цифрова економіка і діджиталізація суспільства.....	186
Богданович О. А. Цифрова трансформація України	188
Божко М. Розвиток цифрового суспільства як передумова формування цифрової економіки	190
Гальчак Х. Р. Тренди та перспективи розвитку е-комерції у вітчизняному та міжнародному бізнесі. облікові аспекти діяльності.....	192
Голова А. В., Губа М. І. Діджиталізація як сучасний фактор розвитку суспільства.....	196
Грабчук І. Л. Особливості відмивання коштів в умовах цифровізації.....	198
Дирда А. М., Діденко Л. В. Діджиталізація економіки як одна зі складових розвитку смарт-суспільства.....	200
Жученко К. В., Діденко Л. В. Розвиток фінансових технологій як фактор модернізації фінансової системи.....	202
Ішук Д. Р., Вергелюк Ю. Ю. Вплив фінансових інновацій на розвиток фінансового ринку.....	204
Козаченко Л. А., Нехайчик Є. Є. Цифрова трансформація облікових процесів підприємств України.....	206
Колобердянко І. І., Котухов Д. П. Цифрова економіка в умовах глобалізації.....	208
Кононенко Ж. А., Наумов Е. О. Цифровізація підприємницької діяльності.....	210
Куденцова М. В. Асиметричність інноваційного розвитку суб'єктів господарювання та національних економік в умовах глобалізації.....	213
Литвинський Р. В. Питання цифрової трансформації бізнесу: досвід Фінляндії.....	215
Мащенко М. А. Вплив цифровізації економіки на розвиток суб'єктів економічної діяльності.....	217
Мирошниченко К. Особливості розвитку цифрової економіки на сучасному етапі.....	219
Михальчишина Л. Г. Інформаційне забезпечення аграріїв в умовах цифровізації.....	221
Письмак В. Сучасні концепції цифрової економіки.....	223
Пушкар Т. А. Технологія блокчейну як можливість реалізації соціальних проектів в цифровому суспільстві.....	224
Свицова Є. Блокчейн технології в транспортній логістиці.....	227
Ситник І. П. Ризики та захист інформації в оновленій платіжній системі України за принципами «відкритого банкінгу».....	229
Соболева Г. Г., Іванова А. Д. Особливості інформаційної економіки.....	231
Соболева Г. Г., Шевченко Ю. А. Основні тенденції діджиталізації у глобальному вимірі.....	233
Стройнова В. С., Бронська В. С. Діджиталізація бізнесу: назустріч новій реальності.....	235
Ткаченко А. Трансформація концепції «Індустрія 4.0» на сучасному етапі.....	237
Хмара О. С. «ДІЯ» – державні послуги онлайн.....	239

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Ж. А. КОНОНЕНКО, доцент,
Е. О. НАУМОВ, здобувач вищої освіти
Полтавський університет економіки і торгівлі
Україна, м. Полтава
konon_ukr@ukr.net

Втілення цифровізації в економічне середовище та безпосередньо в бізнесу діяльність стає ядром діджиталізації сьогодення. Використання цифрових технологій запускає модернізацію традиційних секторів економіки та стимулює появу нових інноваційних галузей, які прискорюють економічне зростання та підвищують конкурентоспроможність країни у світовій економічній системі.

Метою нашого дослідження стало пошук шляхів вирішення проблемних питань впровадження цифрових можливостей у реальному секторі економіки.

Наявність ресурсів, насамперед фінансових, залишається основною потребою будь-якого бізнесу. На думку людей, які вже володіють бізнесом, основні перешкоди у розвитку бізнесу є [3]:

- мала кількість необхідного числа клієнтів, що мають характеристики платоспроможності на ринку – 62 %;
- непередбачуваність розвитку обставин в Україні і на внутрішньому ринку – 48%;
- відсутність достатнього рівня фінансів – 43 %;
- несподівані дії держави, які можуть зіпсувати стан бізнесу – 29%;
- недоступність кредитних фондів, у тому числі – програми 5-7-9, кредитів під 0% тощо – 28%;
- зруйнованість ланцюгів постачання – 26%;
- не достатньо дійова, довга і дорога логістика – 23%.

Опитування UNITY «Експрес-оцінка сучасних шляхів розвитку молодіжного підприємництва» (04-05.2022) виявило основні недоліки молодих підприємців, які суттєво не відрізняються від проблем усіх підприємців країни. Серед них:

- скорочення попиту на товари і послуги;
- зруйновані ланки постачання;
- підвищення вартості матеріалів, товарів і послуг;
- збільшення ціни на техніку та обмежена пропозиція;
- погіршенні витрати;
- витрачання працівників;
- витрачання клієнтів і ринків збуту;
- втрачені чи пошкоджені активи;
- вичерпані оборотні фінанси і економія;
- вузький доступ до фінансів [2].

Опитування Європейської бізнес-асоціації також засвідчує погіршення оцінки підприємцями власної фінансової стійкості. 34% повідомляють, що їх грошових резервів вистачить на кілька місяців (40% - у квітні 2022 р.). 12% мають резерви на один місяць, а решта 12% - на півроку. Лише 5% мають фінансові резерви на рік та більше. 29% компаній відзначили нестачу фінансових резервів.

Серед ключових бізнес-рішень на 2022-2023 роки власники виділили такі:

- шукання нових клієнтів / каналів продажів – 68%;
- зменшення витрат – 52%;
- шукання фінансування – 41%;
- запуск нових напрямів бізнесу – 35%;
- антикризове керування – 33%;
- шукання партнерів на зовнішніх ринках – 32%;
- зростання експорту – 30%;
- отримання боргу з клієнтів – 21%;
- зменшення персоналу – 20%.

Про скорочення персоналу говорять і представники МСБ, опитані Європейською Бізнес Асоціацією. 39% респондентів сказали, що будуть змушені звільнити працівників, 22% сказали, що скоротять зарплату.

Головною метою цифровізації є досягнення цифрової трансформації існуючих та створення нових секторів економіки, а також перетворення сфер життя на нові, більш ефективні та сучасні. Таке зростання можливе лише шляхом інтеграції ідей, дій, ініціатив та програм, пов'язаних із цифровізацією, зокрема, у національні, регіональні, галузеві стратегії та програми розвитку. Цифрова трансформація бізнесу передбачає реструктуризацію системи управління організацією бізнесу та прийняття ряду управлінських рішень, а саме через призму вибору методу цифрової трансформації. Є два шляхи: перший – це шлях поступової трансформації, який вважається неефективним, оскільки зміни в цифрових технологіях відбуваються занадто швидко. Другий – стрибкоподібний і більш ризикований, під час якого фірми якнайшвидше нарощують свої внутрішні технологічні можливості за вектором розробки цифрової стратегії компанії та повної зміни існуючої бізнес-моделі [1].

В умовах цифровізації суб'єкти господарювання мають можливість формувати власну особливу систему взаємодії не лише зі споживачами продукту, а й з ресурсопровайдерами, органами державної влади та іншими зацікавленими особами в режимі онлайн через цифрові канали. Для цього, наприклад, можна використовувати соціальні мережі чи створювати власні спільноти цифрових користувачів. Прикладами форматів електронної взаємодії між різними суб'єктами є: надання маркетингових та інформаційних послуг через Інтернет, електронні аукціони, електронні послуги, електронні розрахунки за платежами, електронний документообіг з використанням ЕЦП, електронні операції, електронна реєстрація та ідентифікація, електронна звітність та ін.

Проте практичне використання величезних можливостей, які відкриває цифровізація, потребує цифрових трансформацій у діяльності суб'єктів господарювання. Насамперед, йдеться про зміну ціннісних орієнтацій у бік більшої орієнтації на потреби клієнта, а також організацію діяльності на основі відкритості, гнучкості, креативності організаційних процесів, нелінійності ієрархічних ланцюгів управління. Суб'єкти господарювання повинні не лише поступово впроваджувати сучасні цифрові технології, обладнання чи програмне забезпечення в бізнес-процеси, працювати над створенням нових цифрових або оцифрованих продуктів і послуг, а й трансформувати систему управління, методи комунікації та корпоративну культуру, зрештою сформувати принципово нову бізнес-модель.

Зараз цифрові технології впроваджуються як частина бізнес-процесів, і їх широке використання спостерігається у всіх сферах життя, оскільки:

1) експоненціальне зниження витрат у поєднанні з існуючими хмарними сервісами зменшує капіталовкладення, необхідні для відкриття бізнесу;

2) їх застосування знижує витрати, підвищує продуктивність і ефективність прийняття рішень;

3) вони стають дешевшими і, отже, доступнішими завдяки безкоштовному контенту та послугам (завдяки низьким граничним витратам): користувачі платять лише частину вартості, створеної в цифровій економіці;

4) з їх допомогою можна створювати унікальні вироби, які повністю адаптуються до вподобань замовника [3].

Список використаних джерел:

1. Красножон С., Небилиця А. Розроблення цифрової стратегії підприємства. https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/36209/Ipspr_3-21_47.pdf?sequence=1&isAllowed=y

2. Маркевич К. Цифровізація: переваги та шляхи подолання викликів. URL: <https://razumkov.org.ua/statti/tsyfrovizatsiia-perevagy-ta-shliakhy-podolannia-vyklykiv>

3. Мельничук Г. Цифровізація як джерело нових можливостей для розвитку підприємництва. URL: <https://www.forum-ekonomiczne.pl/en/%D1%86%D0%B8%D1%84%D1%80%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F-%D1%8F%D0%BA>

Наукове видання

**РОЗВИТОК СУБ'ЄКТІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ**

МАТЕРІАЛИ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)

(24–25 листопада 2022 року)

Матеріали конференції подані в авторській редакції мовою оригіналу

Відповідальний за випуск *Н. М. Матвеева*

Технічний редактор *О. П. Коюда*

Підп. до друку 12.12.2022. Формат 60 × 84/16.
Електронне видання. Ум. друк. арк. 16,4.

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.

Електронна адреса: office@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 5328 від 11.04.2017.